

Στόν πάνσεπτο τοῦ Χριστοῦ Πρόδρομο καί Βαπτιστή Ἰωάννη

Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ

Ἄν ὁ θάνατος τῶν ὁσίων εἶναι ἀξιοτίμητος καί ἡ μνήμη τοῦ ἀνθρώπου, πού σ' ὅλη του τή ζωή ἔκανε μέ συνέπεια τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, πανηγυρίζεται μέ ἐγκωμιαστικούς λόγους, πόσο περισσότερο ἔχουμε ἐμεῖς ὑποχρέωση νά γιορτάζουμε μέ ἐγκώμια τή μνήμη τοῦ Ἰωάννη, πού βρίσκεται στήν πιό ψηλή κορυφή, πάνω ἀπ' ὅλους τούς ὁσίους καί τούς δικαίους; τοῦ Ἰωάννη πού σκίρτησε προφητικά γιά τή σάρκωση τοῦ Θεοῦ-Λόγου -ἐνόσω ἀκόμα βρισκόταν στή μητρική κοιλιὰ- πού γεννήθηκε καί κήρυξε πρῖν ἀπό Ἐκεῖνον καί μέ τά κηρύγματά του ἐτοίμασε τήν ἔλευσὴ Του στόν κόσμον; τοῦ Ἰωάννη πού ἀπό Αὐτόν τόν Θεό-Λόγο ἐπίσης ἀνακηρύχτηκε καί ὁμολογήθηκε δημόσια ὡς ἀνώτερος ἀπ' ὅλους τούς προφήτες, τούς δικαίους καί τούς ὁσίους ὄλων τῶν αἰώνων; Δέν μπορούμε βέβαια νά ἰσχυριστοῦμε ὅτι, ἐπειδὴ ἡ ζωὴ του ξεπερνάει τά ἀνθρώπινα λόγια ἢ ὅτι ἐπειδὴ ὁμολογήθηκε ἀπό τόν ἴδιο τόν Μονογενῆ Λόγο τοῦ Θεοῦ καί τιμήθηκε δημόσια, δέν ἔχει ἀνάγκη καί ἀπό τό δικό μας ἐγκώμιο, καί μέ αὐτὴ τήν πρόφασιν νά σιωπήσουμε καί ν' ἀφήσουμε

νά περάσει ή ήμέρα τής μνήμης του χωρίς έγκωμιαστικούς λόγους, αυτούς πού οί δυνάμεις μας έπιτρέπουν νά έκφωνήσουμε, μέ σκοπό νά τιμήσουμε αυτόν πού, κατά τίς γραφές, υπήρξε ή φωνή τοϋ Θεοϋ-Λόγου. "Ισα-ΐσα, έπειδή τόσο μεγάλος άνακηρύχτηκε και όμολογήθηκε δημόσια από τόν ΐδιο τό Δεσπότη τών όλων Ίησοϋ Χριστό, κάθε γλώσσα πιστοϋ χριστιανοϋ άς κινηθεΐ για νά τόν ύμνήσει μ' όλη της τή δύναμη. "Όχι βέβαια γιατί θά καταφέρουμε νά προσθέσουμε ένα άκόμη στολίδι στη δόξα του -πώς είναι δυνατόν;- αλλά για νά έκπληρώσουμε τό χρέος μας καθένas χωριστά και όλοι μαζί, έξιτορώντας και ύμνώντας όλα τά άξιοθαύμαστα πού σχετίζονται μέ τήν άγία μορφή του. Γιατί όλόκληρη ή ζωή τοϋ μεγαλύτερου άπ' όλους όσους ποτέ γεννήθηκαν πάνω στη γή, ξεπερνάει κάθε θαϋμα. Και μάλιστα, όχι μόνο όλόκληρη ή ζωή εκείνου πού προφήτεψε, πριν άκόμα γεννηθεΐ και πού άργότερα ξεπέρασε κάθε προφήτη, αλλά και όσα συνέβηκαν πολύ πριν από τή γέννησή του και μετά τήν όσιακή ζωή του και έχουν σχέση μ' αυτόν, ύπερβαίνουν κάθε θαϋμα.

Θεΐτες γι' αυτόν λαλιές Θεοφώτιστων προφητών τόν όνόμασαν, πριν άπ' τή γέννησή του, άγγελο και όχι άνθρωπο, λυχνάρι τοϋ οϋράνιου φωτός πού σαν άλλος όλόλαμπρος αύγερινός άνέτειλε πριν από τόν "Ηλιο τής δικαιοσύνης και πού υπήρξε -άφοϋ προηγήθηκε από τόν Χριστό, τόν "Ηλιο τής δικαιοσύνης- φωνή τοϋ ΐδιου τοϋ Θεοϋ-Λόγου. Γιατί τί είναι κοντινότερο ή πιο συγγενικό μέ τό Θεό-Λόγο από τήν ΐδια τή φωνή Του;

"Όταν έγγιζε ό καιρός τής συλλήψεως τοϋ Ίωάννη, άφοϋ κατέβηκε από τόν οϋρανό άγγελος και όχι άνθρωπος, έλυσε τή στείρωση τοϋ Ζαχαρία και τής Έλισάβετ, μηνύοντας ότι οί μέχρι τότε άγονοι σύζυγοι θά άποκτοϋσαν στά βαθιά γεράματά τους παιδί και προεξαγγέλλοντας ότι ή γέννησή του θά ήταν για όλους άφορμή χαράς και σωτηρίας. "Όπως λέει ή Άγ. Γραφή «θά άναδειχτεΐ μεγάλος ένώπιον τοϋ Θεοϋ. Δέν θά δοκιμάσει ποτέ του κρασί ή άλλα οίνοπνευματώδη ποτά και θά είναι γεμάτος από Πνεϋμα Άγιο, ένω άκόμα

Θά βρίσκεται στή μητρική κοιλιά. Θά βοηθήσει ακόμα νά ἐπιστρέψουν στόν Θεό μέ τή μετάνοια πολλοί Ἰσραηλίτες. Καί Θά ἔρθει πρὶν ἀπὸ Ἐκεῖνον μέ τό Πνεῦμα καί τή δύναμη τοῦ προφήτη Ἠλία» (Λουκ. 1,15). Γιατί καί ὁ Τίμιος Πρόδρομος Θά εἶναι παρθένος ὅπως καί ὁ προφήτης Ἠλίας καί θρέμμα τῆς ἐρήμου περισσότερο ἀπ' ἐκεῖνον. Καί ακόμα Θά εἶναι ἐλεγκτής βασιλιάδων καί βασιλισσῶν πού ἔπρασσαν στήν παρανομία. Ὅ,τι ἀναφέρεται στό πρόσωπο τοῦ Ἠλία τό ἔχει ἐκεῖνος πλιότερο ἐκτελέσει, γιατί ὑπῆρξε πάνω ἀπ' ὅλα πρόδρομος τοῦ Ἰδιοῦ τοῦ Θεοῦ. Γιατί λέει ἡ Ἁγ. Γραφή: «Θά ἔρθει πρὶν ακόμα Ἐκεῖνος σαρκωθεῖ».

Ἐπειδῆ σ' ὅλα αὐτά ὁ Ζαχαρίας Θεώρησε σκόπιμο νά μή δώσει ἀνεπιφύλακτα τήν πίστη του, ἔχασε τή λαλιά του. Ἀφοῦ ἀρνήθηκε νά κηρύξει μέ τή θέλησή του, κράζει χωρὶς νά τό θέλει μέ τή σιωπή του καί διαλαλεῖ τήν παράξενη σύλληψη τοῦ παιδιοῦ, μέχρι νά γεννηθεῖ αὐτός πού Θά ἔρθει στόν κόσμο, πρὶν ἀπὸ τόν Θεό Λόγο σάν φωνή τοῦ Λόγου.

Ἀφοῦ συνελήφθηκε μετὰ ἀπὸ τέτοιες καί τόσο μεγάλες ἐπαγγελίες, χρίεται προφήτης πρὶν ακόμα γεννηθεῖ καί μεταδίδει θαυματουργικά στή μητέρα του τήν προφητική χάρη. Καί ὅπως λέει ὁ προφήτης Ἡσαΐας «Ντύνεται σωτηριῶδες ἱμάτιο καί χιτῶνα εὐφροσύνης» (Ἠσ. 61,10). Ὅπως ακόμα ἔκανε ὁ προφήτης Ἠλίας στόν Ἐλισσαῖο, ἔτσι καί αὐτός χρίει στή θέση του προφήτη τόν πατέρα του. Καί ὄντας ακόμα ἔμβρυο φτάνει καί ξεπερνάει καί τῶν δύο προφητῶν τήν τελειότητα, ἀποκαλύπτοντας τήν προφητική του δύναμη μέ τό ἰδιαίτερο σκίρτημά του κατά τήν παρουσία τοῦ Κυρίου. Καί ἦταν προφητικό τό σκίρτημά του ἐπειδῆ ἀκριβῶς τό ἔμβρυο μετὰ τή διάπλαση τῶν μελῶν του μπορεῖ νά κινεῖται μέσα στή μητρική κοιλιά, ἀλλά δέν μπορεῖ νά μιλάει, γιατί ἡ κυοφορία του τό ἐμποδίζει νά ἔρθει σέ ἐπαφή μέ τόν ἀτμοσφαιρικό ἀέρα καί κατά συνέπεια δέν μπορεῖ νά παράγει καί νά μεταδίδει ἤχους.

Ἐφτασε λοιπόν στό πατρικό του ἡ Παρθένος Μαριάμ, φέρνοντας στά σπλάχνα τῆς τόν ἴδιο τόν Θεό. Ὁ Ἰωάννης, ἐνῶ ἀκόμη βρισκόταν στήν κοιλιά τῆς μητέρας του, δέν ἄφησε νά περάσει ἀπαρατήρητη ἡ Θεία παρουσία καί ἡ οἰκονομία Του γιά τόν ἄνθρωπο, ἀλλά, χρησιμοποιώντας τή γλώσσα τῆς μητέρας του καί θεολογώντας, ἀνυμνεῖ ἀπό ἐκεῖ τήν Ἀειπάρθενο Θεοτόκο.

Τί ἀξιοθαύμαστο ἀλήθεια πράγμα! Σκιρτάει καί εὐφραίνεται, ὄντας στά μητρικά σπλάχνα, ἀφοῦ μέ τή χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος δέχτηκε στή μητρική κοιλιά τήν τελειότητα τοῦ «μέλλοντα αἰώνα». Γιατί ἀκριβῶς καί ὁ μέγας ἀπόστολος Παῦλος, προκαταγγέλλοντας τό μυστήριο τῆς αἰώνιας ζωῆς, λέει: «Σπέρνεται σῶμα υἱικό, ἀνασταίνεται σῶμα πνευματικό» (Α΄ Κορινθ. 15, 44), δηλαδή σῶμα πού θά ζεῖ καί θά κινεῖται μέ τήν ὑπερφυσική δύναμη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, στήν αἰώνια μακαριότητα. Ἔτσι καί ὁ Ἰωάννης συνελήφθηκε καί συγκροτήθηκε ὡς φυσικό σῶμα στή μητρική κοιλιά, μέ τήν παράδοξη ὁμως χαρισματική ἐπενέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀναδείχτηκε σῶμα πνευματικό. Καί μέ τή χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, σκιρτώντας γεμάτος ἀγαλλίαση, ἀξίωσε τή μητέρα πού τόν κυοφοροῦσε νά μιλήσει προφητικά. Ἔτσι μέ δυνατή φωνή, χρησιμοποιώντας τή μητρική γλώσσα, εὐλογοῦσε τόν Θεό καί κήρυξε λαμπρόφωνα τήν Παρθένο, πού κυοφοροῦσε, Μητέρα τοῦ Κυρίου καί Ἐκεῖνον πού βρισκόταν στά σπλάχνα τῆς, καρπό τῆς κοιλιᾶς τῆς, γνωρίζοντάς την ἔτσι σ' ὅλους ἔγκυο συγχρόνως καί παρθένο. Ἔτσι ὁ Ἰωάννης ὄχι μόνο, ὅπως λέει ἡ Ἀγ. Γραφή (Ἠσαΐα, 7, 15-16), πρὶν ἀκόμα γνωρίσει τό κακό διάλεξε τό ἀγαθό, ἀλλά καί πρὶν ἀκόμα γνωρίσει τόν κόσμο, ὄντας ἔμβρυο, ἦταν πάνω ἀπό τά ἐγκόσμια πράγματα. Μετά δέ τή γέννησή του γέμισε ὅλους μέ χαρά καί ἔκπληξη γιά τά θαυμάσια καί πρωτόγνωρα πού συνέβηκαν γύρω ἀπ' τό πρόσωπό του. «Ἦταν τό χέρι τοῦ Θεοῦ ἐπάνω του», ὅπως λέει ἡ Ἀγ.Γραφή, ἐπιτελώντας καί πάλι, ὅπως καί πρὶν ἀπό τή γέννησή του, πράγματα θαυμαστά. Τό στόμα τοῦ πατέρα του πού εἶχε κλειστεῖ, ἐπειδὴ δέν πίστεψε

τόν παράδοξο τρόπο τῆς συλλήψεως τοῦ παιδιοῦ, ἀνοίχτηκε καί γέμισε Πνεῦμα Ἅγιο καί προφήτεψε πολλά καί γιά διάφορα ἄλλα θέματα, ἀλλά καί γιά τό ἴδιο τό παιδί του, καί εἶπε: «Καί σύ παιδί μου, θά ὀνομαστεῖς προφήτης τοῦ ὑψιστοῦ Θεοῦ, γιατί θά προπορευτεῖς πρὶν ἀπό τή σάρκωσή Του, γιά νά ἐτοιμάσεις στίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων τό δρόμο τοῦ ἐρχομοῦ Του καί νά γνωρίσεις στό λαό Του τή σωτηρία, πού Αὐτός ἔρχεται νά χαρίσει» (Λουκ. 1, 76). Ὅπως λοιπόν κατά τή σύλληψή του τό Θεῖο αὐτό παιδί, ἔμβρυο ὄντας, ἦταν ζωντανό ὄργανο τῆς Χάρης τοῦ Θεοῦ καί μέ τή χάρη Του σκιρτοῦσε καί μέσα στήν πληρότητα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἀγαλλόταν, ἔτσι καί μετά τή γέννησή του μεγάλωνε καί δυνάμωνε μέ τή χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καί ἐπειδή ὁ κόσμος δέν ἦταν ἄξιος νά τόν κρατάει στούς κόλπους του, παρέμεινε ἀπό μικρός, σ' ὅλη του τή ζωή στήν ἔρημο, περνώντας τίς ἡμέρες του χωρίς μέριμνα, χωρίς ἰδιοκτησία, χωρίς καμιά ἀπολύτως ὑλική φροντίδα. Ἡ ψυχὴ του δέν γνώρισε τή λύπη πού φέρνει ἡ ἀνθρώπινη ἐμπάθεια, δέν ἔδωσε τόπο μέσα του σέ διεστραμμένα πάθη καί δείχτηκε ἀνώτερος ἀπό κάθε ἐφήμερη ὑλική ἡδονή πού κολακεύει τό σῶμα καί τίς σωματικές αἰσθήσεις. Γιά τόν Θεό μόνο ζοῦσε, τόν Θεό μόνο ἔβλεπε, τόν Θεό μόνο εἶχε ἀπόλαυση καί χαρά του. Ζοῦσε σάν ἓνα ἀποκομμένο ἀπό τή γῆ κομμάτι καί ὅπως λέει ἡ Ἁγία Γραφή «ζοῦσε στήν ἔρημο, μέχρι τήν ἡμέρα πού ἐγίνε γνωστός στούς Ἰσραηλίτες». Καί ποιά ἦταν αὐτή ἡ ἡμέρα; «Ὅταν ἔφτασε ὁ καιρός τοῦ Βαπτίσματος τοῦ Κυρίου», γιά τόν ὁποῖο καιρό ἔλεγε κάποιος ψαλμός: «Δέν ὑπάρχει πιά κανένας συνετός, κανένας πού νά ἀποζητάει τόν Θεό. Ὅλοι ξεστράτισαν ἀπό τό δρόμο Του, ὅλοι ἀλλοιώθηκαν μέσα στή φθορά τῆς ἀμαρτίας» (Ψαλμ. 13, 2-3). Ὅπως ἀκριβῶς λοιπόν ὁ Κύριος, ἐνῶ ὅλοι μας εἴμαστε ἀσεβεῖς, κατέβηκε ἀπό τοὺς οὐρανοὺς ἀπό ἀνέκφραστη ἀγάπη γιά τόν ἄνθρωπο, ἔτσι καί ὁ Ἰωάννης τότε ἄφησε τήν ἔρημο γιά χάρη μας, γιά νά ὑπηρετήσῃ τή Θεία βουλή Ἐκείνου, σχετικά μέ τή σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Γιατί ἔπρεπε νά εἶναι τόσο μεγάλη καί ὑπερβολικὴ ἡ ἀρετὴ αὐτοῦ ὁ ὁποῖος θά ὑπηρετοῦσε τήν σωτηρία

τοῦ ἀνθρώπου, ὅσο μεγάλη ὑπῆρχε ἡ κακία τῶν ἀνθρώπων καί ὅσο ἀσύλληπτη καί ἀφάνταστη ἦταν ἡ συγκατάβαση τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Θεοῦ. Μ' αὐτόν τόν τρόπο θά προσέλκυε ὅσους τόν ἔβλεπαν, ὅπως ἀκριβῶς καί ἔγινε, ἐπειδὴ τοὺς ἔφερε κοντά του ὁ θαυμασμός πού ἐνίωθαν γι' αὐτόν, γιατί ζοῦσε ζωή ὑπερφυσική καί ἁγιασμένη καί ξεχώριζε τελείως ἀπό τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Ἀκόμα καί τό κήρυγμά του ταιρίαζε ἀπόλυτα μέ τή ζωή του. Γιατί ἔφερνε τό μήνυμα τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν καί ἀπειλοῦσε μέ φωτιά ἄσβεστη. Ἀκόμα φανέρωσε σ' ὅλους τόν Βασιλέα τῶν οὐρανῶν, δηλαδή τόν Χριστό πού, ὅπως ὁ ἴδιος λέει στό ἱερό Εὐαγγέλιο, «κρατάει στά χέρια Του τό φυτῶρι καί θά καθαρίσει ὀλόγυρα τ' ἁλώνι Του καί θά μαζέψει στήν ἀποθήκη Του τό σῆμα. Τό ἄχυρο ὅμως θά τό κάψει σ' ἄσβεστη φωτιά» (Λουκ. 3, 17-18).

Καί ὄχι μόνο μέ λόγια ἀλλά καί μέ ἔργα φανέρωσε τόν Ἰησοῦ σέ ὅλους, βαπτίζοντάς Τον, δείχνοντάς Τον στό λαό, συστήνοντάς Τον στοὺς μαθητές του καί γενικά μέ κάθε τρόπο μαρτυρώντας ὅτι Αὐτός εἶναι ὁ Υἱός τοῦ Οὐράνιου Πατέρα, ὁ «Ἀμνός» τοῦ Θεοῦ, ὁ Νυμφίος κάθε ψυχῆς πού θά τόν πλησίαζε καί θά πίστευε σ' Αὐτόν. Αὐτόν πού σηκώνει στοὺς ὤμους Του τήν ἁμαρτία τοῦ κόσμου, πού καθαρίζει τοὺς ἀνθρώπους ἀπό κάθε μολυσμό καί τοὺς δωρίζει τόν ἁγιασμό τῆς ψυχῆς καί τοῦ σώματος. Ἀφοῦ λοιπόν, ὅπως εἶχε προφητέψει ὁ Ζαχαρίας, προετοίμασε τό δρόμο τοῦ ἐρχομοῦ τοῦ Χριστοῦ στίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων, μέ τό κήρυγμα τῆς μετάνοιας καί ἀφοῦ συμπλήρωσε ὅλο τό ἔργο του, γιά τό ὁποῖο καί στάλθηκε στή γῆ, πρὶν ἀπό τόν Χριστό καί ἔγινε βαπτιστής Του στόν Ἰορδάνη, ἀποσύρεται στήν ἔρημο γιά χάρι τοῦ Χριστοῦ, ἀπ' ὅπου μέ παρηρησία δίδασκε τά συγκεντρωμένα πλήθη τοῦ λαοῦ καί ἀπομακρύνεται ἀπό τό λαό παραδίνοντάς τον στόν Κύριο.

Ὁ Ἡρώδης ὅμως, ὁ γιός ἐκείνου τοῦ Ἡρώδη πού σκότωσε τά νήπια τῆς Βηθλεέμ, μολονότι δέν κληρονόμησε ὅλο τό βασίλειο τοῦ πατέρα του, ἀλλά

διοικούσε μόνο τό ένα τέταρτο απ' αυτό, είχε κακία πολύ μεγαλύτερη από τόν πατέρα του. Ζούσε μέσα στην άκολασία καί έδινε μέ τόν τρόπο αυτό τής ζωής του βδελυκτό παράδειγμα κάθε είδους κακίας στους Ίουδαίους ύπηκόους του. Μπροστά σ' αυτή τήν άνομη ζωή δέν ήταν δυνατόν ό Ίωάννης νά σιωπήσει καί νά τήν άνεχτεί. Πώς μπορούσε νά μή μιλήσει εκείνος πού ήταν ή φωνή τής Άλήθειας; Έτσι τόν έλεγχε για καθετί κακό πού έκανε, αλλά κυρίως για τή σχέση του μέ τήν Ήρωδιάδα, τή γυναίκα του άδερφοϋ του, πού τήν είχε άρπάξει απ' αυτόν καί συζούσε μαζί της παράνομα. Καί του έλεγε: «Δέν σου έπιτρέπεται νά συζητς μέ τή γυναίκα του άδερφοϋ σου του Φιλίππου» (Μάρκ. 6, 18). Ο Ήρώδης όμως, μή ύποφέροντας τόν έλεγχο ή καλύτερα τους έλέγχους, έκανε άλλο ένα πονηρό άνδραγάθημα, εκλεισε δηλαδή τόν Ίωάννη στή φυλακή.

Ο Φίλιππος, ό άδερφός του Ήρώδη, ήταν καί αυτός γιός του Ήρώδη του βρεφοκτόνου καί διοικητής ενός άλλου τμήματος από τά τέσσερα πού ήταν χωρισμένο τό βασίλειο. Γιατί όταν ό πατέρας τους Ήρώδης -μετά από τή σκληρή καί αλόγιαστη σφαγή των βρεφών τής Βηθλεέμ- άφοϋ έπεσε σέ άφόρητες καί αγιάτρευτες άρρώστιες καί συμφορές αυτοκτόνησε, μή μπορώντας νά ύποφέρει τόν πολύ πόνο καί τή λύπη, τότε παρουσιάστηκε ό άγγελος στον Ίωσήφ, πού βρισκόταν στην Αίγυπτο, καί του είπε: «Σήκω καί πάρε τό παιδί μέ τή μητέρα του καί γύρισε πίσω στή γη του Ίσραήλ, γιατί δέν ζούν πιά αυτοί πού ζητούσαν νά σκοτώσουν τό παιδί» (Ματθ. 2, 13). Άφοϋ λοιπόν ό Ήρώδης μέ τέτοιο φρικτό τρόπο έφυγε από τή ζωή, ό αυτοκράτορας τής Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας χώρισε τό βασίλειό του σέ τέσσερα μέρη. Τά δύο τμήματα απ' αυτά τά μοίρασε σέ δύο άλλους, έξω από τήν οικογένεια του Ήρώδη, καί στά ύπόλοιπα δύο έβαλε διοικητές τούς δύο γιούς του Ήρώδη, τό Φίλιππο καί τόν Ήρώδη, πού λεγόταν Αντίπας, τόν όποιο καί έλεγχε ό Ίωάννης. Γι' αυτό καί ό Εϋαγγελιστής Λουκάς λέει ότι ό Ήρώδης ήταν

διοικητής στο ένα τέταρτο του βασιλείου, δηλαδή στην περιοχή της Ιουδαίας. Ο αδερφός του ο Φίλιππος ήταν διοικητής στο άλλο τέταρτο, όπου υπάγονταν οι περιοχές της Ιτουραίας και της Τραχωνίτιδας, τότε πού στον Ιορδάνη βρισκόταν ο Ιωάννης και κήρυττε τό βάπτισμα της μετάνοιας. Αύτός λοιπόν, ο νέος Ηρώδης, συνέλαβε τόν Ιωάννη και τόν έκλεισε δέσμιο στή φυλακή, καθώς μᾶς λένε οι Εὐαγγελιστές Ματθαῖος και Μάρκος, γιατί τόν ἔλεγε για τήν παράνομη σχέση του μέ τήν Ἡρωδιάδα, πού ἦταν γυναίκα τοῦ ἀδερφοῦ του και τοῦ τήν πῆρε. Ἀκόμα ὁ Εὐαγγελιστής Λουκᾶς ἀναφέρει, ὅτι ὁ Ιωάννης τόν ἔλεγε ὄχι μόνο για τήν Ἡρωδιάδα, ἀλλά και για ὅλες τίς ἄλλες παρανομίες του. Γιατί ὅμως ὁ Εὐαγγελιστής Λουκᾶς προσθέτει αὐτό τό «για ὅλα τά ἄλλα τόν έκλεισε στή φυλακή»; (Λουκ. 3, 19-20). Και γιατί οι ἄλλοι Εὐαγγελιστές μνημονεύουν μόνο τό γεγονός τοῦ ἐλέγχου για τήν ὑπόθεση της Ἡρωδιάδας; Ἐπειδή ἡ φυλάκιση τοῦ Ιωάννη και πολλά ἄλλα αἷτια εἶχε, περισσότερο ὅμως τό ὅτι δέν ὑπέφερε ὁ ἀμαρτωλός βασιλιάς τόν ἔλεγχο, πού μέ θάρρος τοῦ ἀσκοῦσε ὁ Ιωάννης, για ὅλα τά πονηρά ἔργα του. Για τήν ἀποτομή ὅμως της τίμιας κεφαλῆς του ἡ μόνη αἷτια ἦταν ἡ μοιχαλίδα, ἡ ὅποια χρησιμοποιώντας σκευωρίες και πονηρές πλεκτάνες τελικά κατάφερε νά πετύχει τό ἔργο της ἀποκεφαλίσσεως. Ὅταν ὁ Ιωάννης ἔλεγε και προσπαθοῦσε νά ἀποτραβήξει τόν Ἡρώδη ἀπό τήν παράνομη σχέση του, αὐτή ἔβραζε μέσα της ἀπό μίσος για τόν Ιωάννη και ἤθελε νά τόν θανατώσει, ἐπειδή, ὅπως νόμιζε, δέν ὑπῆρχε ἄλλος τρόπος νά κατασιγάσει τόν ἔλεγχο πού της ἔκανε. Γιατί δέν ἦταν μία οὔτε δύο οι βρώμικες πράξεις της ἀλλά πολλές. Ἦταν βέβαια τό ἀμάρτημα της μοιχείας - τό χειρότερο ἀπ' ὅλα τά ἀμαρτήματά της - πού δέν γινόταν μέ ξένο, ἀλλά μέ τόν ἀδερφό τοῦ νόμιμου συζύγου της, μέ τόν ὅποιο σύζυγο εἶχε οἰκογένεια και παιδιά και μάλιστα μία κόρη πού ἦταν ἀκόμα στή ζωή. Και ἐφόσον εἶχε παιδί, ἔστω και ἂν ἐκεῖνος εἶχε πεθάνει, ὁ Μωσαϊκός νόμος δέν τοῦ ἐπέτρεπε νά τήν παντρευτεῖ. Αὐτός ὅμως και ἐνόσω ἀκόμα ζοῦσε ὁ ἀδερφός του και εἶχε και θυγατέρα, τοῦ πρόσβαλε τήν οἰκογενειακή του τιμή.

Δέν άσελγοϋσε δέ μαζί της κρυφά, άπό ντροπή για τήν παρανομία, αλλά φανερά και χωρίς συστολή διέπραττε τό άνόμημα. Έτσι δίνοντας όλη του τήν προαίρεση στό κακό δέν μπόρεσε νά σηκώσει τόν έλεγχο και έκλεισε τόν Ιωάννη στή φυλακή. Άλλ' όμως ή ίδια ή φυλακή τοϋ ήταν μεγαλύτερος έλεγχος. Γιατί όσοι όπαδοί τοϋ Ιωάννη άκουγαν ότι είναι φυλακισμένος έτρεχαν νά τόν δοϋν στή φυλακή και πλήθη σύχναζαν εκεί για χάρη του. Αυτό τό γεγονός έδινε μεγάλη ένόχληση στήν Ηρωδιάδα, πού έτρεφε άγριο μίσος έναντίον τοϋ Ιωάννη και ζητοϋσε νά τόν θανατώσει, μά δέν τής ήταν μπορετό. Γιατί «ό Ηρώδης φοβόταν τόν Ιωάννη, επειδή τόν ήξερε για άνθρωπο δίκαιο και άγιο» (Μάρκ. 6, 20). Φοβόταν ό Ηρώδης τόν Ιωάννη για τήν μεγάλη του άρετή, αλλά δέ φοβόταν τόν Θεό, άπό τόν όποιο δίνεται στους ανθρώπους ή άρετή. Και δέν φοβόταν τόν Ιωάννη για τήν αγιότητά του, άν και ήξερε ότι ήταν άγιος και δίκαιος άνθρωπος, αλλά τόν φοβόταν εξαιτίας τοϋ λαοϋ πού τιμοϋσε τόν Ιωάννη και τόν θεωροϋσε προφήτη, όπως μάς διηγείται ό Εϋαγγελιστής Ματθαίος, ό όποιος λέει ότι όχι μόνον ή Ηρωδιάδα, αλλά και ό ίδιος ό Ηρώδης, ήθελε νά θανατώσει τόν Ιωάννη, αλλά φοβόταν τό λαό. Έκείνο πού αναφέρει ό Εϋαγγελιστής Μάρκος για τόν Ηρώδη (Μάρκ. 6, 20), ότι δηλαδή άκουγε μέ εϋχαρίστηση τόν Ιωάννη, σημαίνει τοϋτο: "Όπως ακριβώς συμβαίνει μέ τά φάρμακα, πού άν και αισθανόμαστε πίνοντάς τα τήν πικράδα τους, όμως τά παίρνουμε άδιαμαρτύρητα, γιατί ξέρουμε τίς θεραπευτικές ιδιότητές τους, τό ίδιο ακριβώς αλλά αντίστροφα συμβαίνει και μέ τά πνευματικά διδάγματα. Μ' αυτά δηλαδή εϋχαριστιοϋνται πολύ οι άνθρωποι, γιατί άπό φυσικοϋ τους προξενοϋν εϋφροσύνη. Έκείνοι όμως πού δέν πείθονται σ' αυτά, δέν συμμορφώνουν και τίς πράξεις τους μέ αυτά, γιατί καταλαβαίνουν ότι είναι τελείως αντίθετα άπό τήν πονηρή και άμαρτωλή ζωή τους.

Ίσως ακόμα ό Ηρώδης άκουγε τόν Ιωάννη στήν αρχή εϋχάριστα γι' αυτό και δέν τόν είχε θανατώσει. Και άκούγοντάς τον ίσως έκανε πολλά άπ' όσα

αὐτός ἔλεγε. Ἐπειδὴ ὅμως, ὅπως εἶναι φυσικό, οἱ κακοὶ μισοῦν αὐτούς πού τούς ἐλέγχουν, ὁ Ἡρώδης μίσησε τὸν Ἰωάννη γιὰ τὸν ἐλεγκο πού τοῦ ἔκανε καί ἀφοῦ ξέχασε ὅλα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἄκουγε εὐχάριστα ἀπὸ τὸν Ἰωάννη, συμφώνησε μὲ τὴν ἐγκληματικὴ γνώμη τῆς μοιχαλίδας καί ὅπως λέει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος, ἤθελε πλέον καί αὐτός νὰ τὸν σκοτώσει ἀλλὰ φοβόταν τὸ λαό (Ματθ. 14, 5). "Ὅχι βέβαια γιατί φοβόταν ἐπανάσταση ἀπὸ μέρος τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ μόνο καί μόνο τὴν ἀποδοκιμασία πού θὰ τοῦ ἔκαναν, γιατί ὅλοι εἶχαν τὸν Ἰωάννη γιὰ προφήτη." Ἦξερε πολὺ καλά ὅτι ἀπὸ κανένα δὲν ἔμεινε ἀπαρατήρητη ἡ μεγάλη ἀρετὴ καί ἡ χάρη τοῦ Ἰωάννη. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἀκριβῶς στό φρόνημα τοῦ λαοῦ ἦταν πολὺ κατώτερος ἀπὸ τὸν Ἰωάννη, φοβόταν τὴν κατηγορία πού θὰ τοῦ ἀπέδιδαν. Προσπαθώντας ἔτσι νὰ κερδίσει τὸν ἔπαινο τοῦ λαοῦ προσποιόταν ἀκόμη περισσότερο ὅτι ὑπάκουε καί εὐλαβεῖτο τὸν Ἰωάννη.

Ἡ Ἡρωδιάδα ὅμως, πού ἦταν σοφὴ στὴν τέχνη τῆς κακοπραγίας, τοῦ ἀπομάκρυνε καί αὐτὸν ἀκόμα τὸ φόβο καί τὸν ἔσπρωξε στό φόνο ἔτσι ὅπως ἤθελε, μὲ τὸ νὰ τὸν πείσει ὅτι δὲν κάνει κανένα ἐγκλημα. Μ' αὐτὸ λοιπὸν τὸ φονικό μίσος στὴν καρδιά της ζητοῦσε τὴν κατάλληλη περίσταση γιὰ νὰ κρύψει τὸ ἀνόμημά της καί νὰ κάνει ἔργο τῆς μανίας της κατὰ τοῦ Βαπτιστῆ καί προφήτη Ἰωάννη, χωρὶς νὰ προκαλέσει τὸ δυσμενὲ σχολιασμό ὅσο τὸ δυνατόν τῶν περισσότερων ὑπηκόων.

Ἔτσι ὅταν ἦρθε ἡ κατάλληλη στιγμή γιὰ νὰ μπεῖ σὲ ἐνέργεια τὸ φονικό σχέδιο, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς γιορτῆς πού γινόταν, μὲ ἀφορμὴ τὰ γενέθλια τοῦ Ἡρώδη, ἐνῶ ἦταν μαζεμένος ὅλος ὁ λαός καί ὅλοι οἱ ἐπίσημοι, μπῆκε ἀνάμεσά τους καί ἡ κόρη τῆς Ἡρωδιάδας, πού τὴν ἔμπασε ἡ ἴδια ἡ μάνα της, ἔχοντας βάλει σὲ ἐνέργεια τὸ πονηρὸ σχέδιό της. Χόρευε λοιπὸν ἡ νεαρὴ κόρη μπροστά σ' ὅλους καί ἄρесе πολὺ καί στοὺς ἄλλους θεατὲς καί στὸν Ἡρώδη. Γιατί πῶς ἦταν δυνατόν κόρη δικῆς της, δασκαλεμένη ἀπ' αὐτὴ νὰ μὴ χορέψει

τολμηρά και να μην άρέσει και στον Ηρώδη; Τόσο πολύ μάλιστα μέθυσε την ψυχή του Ηρώδη -πού συμπαθοῦσε ιδιαίτερα τά ξεφρενα παιχνιδίσματα και τ' άσεμνα χωρατά- ο άδιάντροπος αυτός χορός, ὡστε να φτάσει στο σημείο να πεῖ στην κόρη: «Ζήτησέ μου ὄ,τι θέλεις και ἐγώ θά στο δώσω». Και τῆς ὀρκίστηκε: «Ὅ,τι μοῦ ζητήσεις θά στο δώσω, μέχρι τό μισό βασιλείο μου» (Ματθ. 14, 7). Βγήκε λοιπόν ἡ ξετσιπωτη κόρη και πήγε στή μητέρα της, τή δασκάλα της στους άσεμνους χορούς και στά καμώματα, τῆς λέει τόν ὄρκο πού ἔκανε μπροστά της ὁ Ηρώδης και τῆς ζητάει να τῆς ὑποδείξει τί να τοῦ ζητήσει. Ἐκείνη τή δασκαλεύει κατάλληλα. Ἡ κόρη άμέσως πείθεται μέ προθυμία και ξαναγυρίζει ὀλοταχῶς στο βασιλιά και τοῦ φανερώνει άδιάντροπα τό αίτημα: «Θέλω», λέει, «να μοῦ φέρεις άμέσως, αυτή τή στιγμή, στο πιάτο, τό κεφάλι τοῦ Ἰωάννη τοῦ Βαπτιστῆ» (Μάρκ. 6, 25). Αὐτά ζήτησε χωρίς ἴχνος ντροπῆς ἡ κόρη, ἡ δέ μοιχαλίδα μάνα προσπαθοῦσε μέ τό νοῦ της να ανασκευάσει τήν κατηγορία για τό φόνο τοῦ προφήτη και Βαπτιστή, λέγοντας στο βασιλιά τά παρακάτω: Θά φανεῖς ὄτι ἔκανες τό φόνο, ὄχι από μίσος για τόν δίκαιο ἄνθρωπο, αλλά για να κρατήσεις τό λόγο σου. Και «γέμισε λύπη ὁ βασιλιάς, αλλά ἐπειδῆ εἶχε ὀρκιστεῖ και ἐπειδῆ ντρεπόταν τούς καλεσμένους, ἄν δέν δειχνόταν συνεπῆς στους ὄρκους, δέν ἤθελε να τῆς ἀρνηθεῖ» (Μάρκ. 6, 26). Γι' αυτό ἔστειλε στή φυλακή και ἀποκεφάλισε τόν Ἰωάννη και ἔφεραν τήν κεφαλή και τήν προσφέρανε στην κόρη.

Άλίμονο! Πόσα κακά φέρνει ἡ μανιασμένη φιλοδοξία! Δέν μποροῦσε ὁ Ηρώδης να τόν θανατώσει, γιατί φοβόταν τό λαό και ὄμως τόν θανάτωσε για μία χούφτα προσκαλεσμένους. Γέμισε ἡ ψυχή του λύπη, ὄχι για τίποτα ἄλλο, αλλά γιατί νόμισε ὄτι θά ἔχανε τή δόξα πού εἶχε από τά πλήθη. Δυσκολέψανε λοιπόν για τό βασιλιά από παντοῦ τά πράγματα. Ἐάν μὲν φόνευε τόν δίκαιο Ἰωάννη, θά τόν κατηγοροῦσαν για τό φόνο και ἄν δέν τόν φόνευε, θά ρεζιλευόταν δημόσια, γιατί δέν θά ἦταν σέ θέση να κρατήσει τόν ὄρκο του.

Ὁρκίστηκε ἀπό τήν ἀκόρεστη ἐπιθυμία νά τόν τιμοῦν καί φοβήθηκε νά παραβῆ τόν ὄρκο ἀπό τή φιλοδοξία. Ἔτσι ἔκανε τό φόνο ὑποχρεωμένος νά τηρήσει τόν ὄρκο του, ἀλλά συγχρόνως ἱκανοποιοῦσε τήν κούφια φιλοδοξία του.

Αὐτό τό συμπόσιο εἶχε ὁλόκληρο συγκροτηθεῖ γιά χάρη κοσμικῆς δόξας καί φαντασίας. Μήπως ἔτσι δέν μᾶς λέει ὁ Κύριος στό Εὐαγγέλιο: «Πῶς μπορεῖτε νά ἔχετε πίστη σέ μένα, ἀφοῦ δεχόσαστε τιμές ὁ ἕνας ἀπό τόν ἄλλο καί δέν ζητᾶτε τήν τιμή πού προέρχεται ἀπό τόν Θεό, πού εἶναι ἡ μόνη πηγὴ τῆς δόξας καί τῆς τιμῆς;» (Ἰωάν. 5, 44). Αὐτή τήν ἀνθρώπινη δόξα ἀποζητώντας οἱ Ἰουδαῖοι, ἀθέτησαν τήν πίστη πρὸς τόν Θεό. Αὐτό δέ πού τούς βαραίνει περισσότερο εἶναι τό ὅτι ἀποκεφάλισαν ὅλους τούς προφήτες καί τελευταῖο σταύρωσαν τόν Χριστό, πού εἶναι τό «πλήρωμα» ὄλων τῶν Προφητῶν. Αὐτά εἶναι τά ἔργα ἑνός βασιλιᾶ πού διαφεντεύεται ἀπό μοιχαλίδες καί χορεύτριες. αὐτά εἶναι ἐκεῖνα πού τόν θέλγουν, στά ὅποια ἀρέσκεται καί γιά τά ὅποια δέν λογαριάζει καί προδίδει τό βασιλικό του ἀξίωμα καί τελικά φτάνει σ' αὐτό τό ἔγκλημα.

Κάτι παρόμοιο, ἀδερφοί μου, παθαίνει καί ὁ νοῦς μας. Ἐνῶ εἶναι ἀπό τόν Θεό φτιαγμένος νά εἶναι βασιλιάς καί κυβερνήτης στά πάθη, ὅταν παρασυρθεῖ ἀπό αὐτό ξεπέφτει στή διάπραξη κακῶν καί δουλώνεται στήν ἁμαρτία. Ἔτσι ὅλοι οἱ δουλωμένοι στήν ἁμαρτία καί στά πάθη, ἐνῶ ἡ συνείδησή τους τούς ἐλέγχει, τούς βαραίνει καί τούς ἐμποδίζει, στήν ἀρχή κατά κάποιον τρόπο τήν ἀποστομώνουν -ὅπως ὁ Ἡρώδης τόν Ἰωάννη- γιατί δέν θέλουν νά τήν ἀκούνε. Ἀκόμα δέν ἀνέχονται νά ἀκούνε οὔτε καί τίς γραφές πού παρακινοῦν στήν ἀπομάκρυνση ἀπό τήν ἁμαρτία καί τήν στροφή πρὸς τήν κατόρθωση τῆς ἀρετῆς. Τελικά ὅταν κατακυριευτοῦν ἀπό τό διεστραμμένο λογισμό, πού συντροφεύει πιά τόν ἄνθρωπο παράνομα, ὅπως ἡ Ἡρωδιάδα τόν Ἡρώδη, τότε καί τόν ἔμφυτο λόγο πού ἡ Χάρη ἔχει χαράξει στήν ψυχὴ -ἐννοῶ τή

συνείδηση- τήν ἐξουδετερώνουν, βουβαίνοντάς την τελείως. Συνέπεια αὐτοῦ εἶναι νά γίνονται ἄπιστοι καί νά ἔρχονται σέ ἀντίθεση μέ ὅσα λέει ἡ Θεόπνευστη Γραφή, φτάνοντας στό σημεῖο τῆς τέλειας ἀσυνειδησίας καί τῆς ἐναντιώσεως στό λόγο τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἀκριβῶς ὁ Ἡρώδης στόν Ἰωάννη. Ἀλλά καί ἐκεῖνοι πού ἀντιλέγουν στή δογματική διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας πάσχουν ἀπό τήν ἴδια πάθηση ἢ καλύτερα κάνουν τά ἴδια μέ τούς προηγούμενους. Γιατί, αὐτοί ὅταν ἐλέγχονται ἀπό τίς γραπτές μαρτυρίες τῶν προφητῶν, τῶν ἀποστόλων καί τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας πού ἐμεῖς τούς προβάλλουμε, στήν ἀρχή μέν σάν νά τίς φυλακίζουν αὐτές τίς μαρτυρίες μέσα στά βιβλία, μᾶς λένε: Ἀφήστε τις αὐτές νά βρίσκονται ἐκεῖ πέρα καί μήν τίς χρησιμοποιεῖτε οὔτε νά τίς προβάλλετε σέ μᾶς. Δηλαδή δέν θέλουν νά δεχτοῦν οὔτε τά λόγια τοῦ Κυρίου πού λέει: «Νά ἐρευνᾶτε τίς Γραφές καί μέσα σ' αὐτές θά βρεῖτε ζωή αἰώνια» (Ἰωάν. 5, 39). Στή συνέχεια λοιπόν, ἀπό τή διεστραμμένη ἀντιληψή τους πού λειτουργεῖ σάν ἄλλη Ἡρωδιάδα, πηγαίνοντας ἀπό τό κακό στό χειρότερο, καταντοῦν νά προσφέρουν αὐτούς τούς λόγους μέσα στά συγγράμματά τους διεστραμμένους, σάν νά προσφέρουν κομμένα κεφάλια στήν πιατέλα, γιά νά εὐχαριστοῦν καί νά ὀδηγοῦν στήν ἀπώλεια αὐτούς πού συμφωνοῦν μαζί τους.

Ἔτσι ὁ μέν Ἡρώδης ἐγίνε ὑπόδειγμα γιά κάθε κακία καί ἀσέβεια, ὁ δέ Ἰωάννης ἐγίνε ὀδηγητική στήλη γιά κάθε ἀρετή καί εὐσέβεια. Ὁ Ἡρώδης εἶναι ὁ κακός, μέ ὅλη τή σημασία τῆς λέξεως, ἄνθρωπος. Αὐτός πού συγκεντρώνει μέσα του ὅλη τή δύναμη τῆς ἀσέβειας καί γίνεται ὄργανο γιά τήν ἐπιτέλεση αἰσχροῦν πράξεων. Σάρκα σκέτη, χωρίς ἴχνος πνεύματος, δοῦλος τῆς σάρκας καί ἄνθρωπος μέ ὀλότελα σαρκικό φρόνιμα. Ὁ δέ Ἰωάννης εἶναι ὁ ἀγιότερος ἀπ' ὅλους τούς Θεοφόρους ἄντρες πού ἔζησαν ποτέ στή γῆ. Ἡ ἐξαισία ψυχῆ πού εἶχε μέσα της συγκεντρωμένα ὅλα τά χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος,

πού και τό ἴδιο τό ὄνομά του ἀκόμα σημαίνει τή Θεία χάρη πού φέρνει μέσα του. Τό κατοικητήριο κάθε ἀρετῆς και εὐσέβειας.

Δύο ἐντελῶς ἀντίθετες εἰκόνες προβάλλουν σήμερα μπροστά στά μάτια μας. Ἀπ' αὐτές ἢ μία γιά λίγο και περιορισμένα, φαίνεται ἀρχικά νά εὐφραίνει και νά τιμᾶει ὅσους θέλουν νά συμμορφώσουν τή ζωή τούς μ' αὐτή, ἀργότερα ὅμως τούς παραδίδει σέ ἀφόρητη και ἀτέλειωτη ἀτιμία και θλίψη. Ἡ ἄλλη στήν ἀρχή προσφέρει κόπο σ' αὐτούς πού τήν ἀκολουθοῦν, μετά ὅμως τούς χαρίζει Θεία δόξα και ἀπόλαυση μυστική, ἀληθινή, αἰώνια. Ἄν λοιπόν ζοῦμε σύμφωνα μέ ὅσα μᾶς ὑπαγορεύει τό σαρκικό φρόνημα, θά πεθάνουμε, ὅπως μᾶς λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος (Ρωμ. 8, 13), σάν τό δουλωμένο στή σάρκα Ἡρώδη. Ἄν ὅμως, μέ τή βοήθεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ποθήσουμε νά ἀκολουθήσουμε τά ἴχνη τοῦ Ἰωάννη και ἀντιστεκόμαστε στίς πονηρές ἐπιθυμίες και ἀπαιτήσεις τῆς σάρκας, θά ζήσουμε αἰώνια. Γιατί ἡ ζωή αὐτῶν πού ζοῦν σύμφωνα μέ τίς ἐπιταγές τοῦ Ἁγίου Πνεύματος δέν ἔχει τέλος, ἀλλά βρίσκεται ἀπό τώρα μυστικά ἐνωμένη μέ τόν Θεό στό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (Κολασ. 3, 3). Καί γι' αὐτό δέν εἶναι σέ ὅλους φανερή. Ὅταν ὅμως ὁ Χριστός φανερωθεῖ, θά γίνουμε ὅμοιοι μέ Αὐτόν, κληρονόμοι τοῦ Θεοῦ και συκληρονόμοι τοῦ Χριστοῦ, ἔχοντας ἀξιωθεῖ νά κερδίσουμε τά αἰώνια ἐκεῖνα και ἄφθαρτα ἀγαθά, «τά ὅποια δέν εἶδε μέχρι σήμερα μάτι και ἀφτί δέν ἄκουσε και ἀνθρώπινος νοῦς δέν φαντάστηκε» (Α' Κορ. 2, 9), γιατί ὑπερβαίνουν κάθε ἄκουσμα, θέαμα και λογισμό. Καί αὐτά πού θά γευτοῦν και θά ἀπολαύσουν ὅσοι ζοῦν σαρκικά, δέν θά εἶναι μόνο θνητά και πρόσκαιρα. Ἀλλά και ἡ εὐχαρίστηση πού θά προέλθει ἀπ' αὐτά θά εἶναι ἀσήμαντη και τιποτένια, σάν κάτι ξυλοκέρατα πού εἶναι κατάλληλα μόνο γιά τροφή τῶν χοίρων.

Καί ἄν λοιπόν ἀκόμα αὐτά τά ξυλοκέρατα ἦταν αἰώνια, πάλι τά ἄλλα, τά πνευματικά, θά ἔπρεπε νά προτιμήσουμε, γιατί, ἔξω ἀπό κάθε σύγκριση, εἶναι ἀνώτερα. Καί ἄν ἀκόμα ἦταν αὐτά τά ξυλοκέρατα τόσο μεγάλα και θαυμαστά

ὅπως τά πνευματικά καί μόνο γιά τό λόγο ὅτι αὐτά εἶναι πρόσκαιρα, ἐκεῖνα δέ αἰώνια καί πάλι τά πνευματικά ἔπρεπε νά προτιμήσουμε, γιατί θά παραμείνουν αἰώνια.

Ἀφοῦ λοιπόν, ἀδερφοί μου, ἐκεῖνα τά ἀγαθά εἶναι αἰώνια καί ἀσύγκριτα, αὐτά δέ εὐτελεῆ καί πρόσκαιρα, ἄς προτιμήσουμε τά μόνιμα καί μυστικά καί οὐράνια, γιατί τά γήινα διασκορπίζονται καί φθείρονται. Ἄς προσπεράσουμε, ὅπως τούς ἀξίζει, τά πρόσκαιρα καί ἂν ἀκόμα γιά πολύ λίγο διάστημα προσφέρουν εὐχαρίστηση στίς αἰσθήσεις. Ἄς προσπαθήσουμε νά κερδίσουμε τά μέλλοντα ἀγαθά, γιατί αὐτά εἶναι αἰώνια καί ἄφθαρτα. Ἄς ἀποφεύγουμε νά μοιάσουμε τοῦ Ἡρώδη. Ἄς φροντίζουμε μέ ἐπιμέλεια, βάζοντας ὅλες μας τίς δυνάμεις, νά μοιάσουμε μέ τόν Πρόδρομο, πού ἔζησε μέσα στή Χάρη τοῦ Θεοῦ. Καί περισσότερο ἀπ' ὅλους τούς ἄλλους ἀνθρώπους ἄς προσπαθήσουμε ἐμεῖς πού διαλέξαμε τή μοναχική ζωή, ἡ ὁποία εἶναι ἀποχωρισμένη ἀπό τά κοσμικά ἡθῆ καί πράγματα καί μοιάζει λίγο μέ τήν ἐρημική καί ξέμακρη ἀπό τόν κόσμο ζωή τοῦ Προφήτη καί Βαπτιστή. Ὁ Τίμιος Πρόδρομος προγνωρίζοντας -σάν προφήτης πού ἦταν- καί τοῦτο, ὅτι δηλαδή αὐτό θά εἶναι τό μοναδικό τάγμα πού θά μπορέσει, ἔστω καί σέ μικρό βαθμό, νά ἀκολουθήσει τόν τρόπο τῆς ζωῆς του, δέν ἀποκεφαλίστηκε πέφτοντας στόν ἀγώνα γιά θέματα δογματικῆς πίστεως, ἀλλά γιά θέματα ἠθικῆς ζωῆς. Καί αὐτό γιά νά εἴμαστε καί ἐμεῖς οἱ μοναχοί ἔτοιμοι νά ἀντιστεκόμαστε μέχρι θανάτου ἐναντίον τῆς ἀμαρτίας, γνωρίζοντας ὅτι θά λάβει στεφάνι μαρτυρίου αὐτός πού μέ ὄπλο τήν ἀρετή θά νικήσει τά πάθη. Γιατί ὅσο πιό μικρό κακό εἶναι ἡ ἀμαρτία σέ σχέση μέ τήν αἴρεση, τόσο κατά συνέπεια πιό μεγάλο καλό εἶναι τό νά δώσει κανεῖς τή ζωή του καί μόνο γιά τήν ἀρετή παρά γιά τήν καταπολέμηση τῆς αἵρεσης. Γιατί πῶς δέν θά ἴδινε τή ζωή του καί γιά κεῖνο τό μεγαλύτερο, δηλαδή γιά τήν ὀρθή πίστη καί λατρεία τοῦ Θεοῦ, ἂν ὑπῆρχε ἀνάγκη, αὐτός πού θυσιάζει τήν ψυχή του γιά τό μικρότερο, δηλαδή γιά τή

συνέπεια στην ήθική ζωή; Γι' αυτό τό λόγο καί αυτός πού υπήρξε ό έπιφανέστερος άπ' όλους τούς άνθρώπους, ό κήρυκας τής μετάνοιας, ό Πρόδρομος καί Βαπτιστής τοῦ Σωτήρος, άποκεφαλίστηκε, πέφτοντας έτσι στόν άγώνα για τή συνέπεια στην ήθική ζωή. Αύτός, άδερφοί μου, δέν υπήρξε μόνο πρόδρομος τοῦ Χριστοῦ αλλά καί τής Έκκλησίας Του καί τής δικής μας, τής μοναχικής πολιτείας. Αύτός γεννήθηκε από τή στείρα Έλισάβετ καί έμεϊς από τήν Έκκλησία τῶν έθνῶν, για τήν όποία έχει γραφτεϊ: «Γέμισε από χαρά καί αγαλλίαση στείρα, πού δέν γεννᾶς παιδιά. Ξεφώνισε άπ' τή χαρά σου καί κράξε μέ παρρησία σύ πού μέχρι τώρα δέν γεύτηκες τίς ωδίνες τοῦ τοκετοῦ, γιατί θά εἶναι πολύ περισσότερα τά παιδιά τής έρήμου, από εκείνης πού εἶχε τόν άνδρα» (Ήσ. 54, 1 - Γαλ. 4, 27).

Έκεῖνον, μετά τή γέννησή του, ό βρεφοκτόνος Ήρώδης μέ άγριο μίσος κατεδίωκε για νά τόν σκοτώσει. Καί τόν καταπολεμοῦσε γιατί εἶχε έχθρα πρὸς τόν ἴδιο τόν Χριστό. Ό Ἰωάννης όμως βρῆκε καταφύγιό του τήν έρημο, τήν προτίμησε από τόν κόσμο καί κατοίκησε σ' αυτή. Επιτίθεται καί σέ μᾶς ό νοητός Ήρώδης, δηλαδή ό διάβολος, μετά τήν πνευματική μας γέννηση, πολεμώντας τόν ἴδιο τόν Χριστό μέσα στή ζωή μας. Αυτό κάνει καί μᾶς νά φεύγουμε από τόν κόσμο καί νά καταφεύγουμε στα μοναστήρια, σ' αυτά τά αφιερωμένα στόν Θεό εκπαιδευτήρια. Έτσι ξεφεύγουμε από τούς ἄσπλαχνους εκείνους καί όπλισμένους έναντίον μας υπηρέτες του, δηλαδή από τά πάθη, τά όποια χρησιμοποιεῖ σαν προσάναμμα για τή διάπραξη τής άμαρτίας καί μέ τά όποια μᾶς νεκρώνει πνευματικά καί μᾶς χωρίζει από τόν Θεό. Αύτός εἶναι ό πνευματικός θάνατος πού μπαίνει μέσα μας από τά παράθυρα, δηλαδή από τίς αισθήσεις μας (Ήερ. 9, 21). Μέσα από αυτά πέρασε στην αρχή καί γκρέμισε τό ανθρώπινο γένος από τήν οὐράνια δόξα καί στέρησε από τήν άθανασία τούς Προπάτορες. Υπάκουσε ή Εὔα στην κακόβουλη καί πονηρή συμβουλή. Γνώρισε, έπαθε, έφαγε, πέθανε πνευματικά, έθελξε τόν άνδρα καί τοῦ

μετέδωσε καί τήν τροφή καί τήν ἀπαγορευμένη ἀμαρτία. Ἐκεῖνοι δέν μπόρεσαν ν' ἀντισταθοῦν στήν πρώτη καί μόνη δοκιμασία, ἔδωσαν μέ μιᾶς προσοχή σ' ἕνα δόλιο λόγο. Νικήθηκαν ἀπό ἕνα ὠραῖο θέαμα, ἄν καί δέν ἦταν ἐμπαθεῖς, ἀλλά ἀπαθεῖς καί ζοῦσαν σ' ἕνα περιβάλλον πού δέν τό κυβερνοῦσαν τά πάθη.

Ἄραγε, θά μπορέσουμε ἐμεῖς, πού σ' ὅλη μας τή ζωή τρεφόμαστε ἀπό τό κοσμικό φρόνημα, ἀπό τίς πολύμορφες ὄψεις τῶν παθῶν, ἀπό τίς πολυλογίες, ἀπό τά ἄπρεπα λόγια πού ἀκοῦμε καί τίς ἀσύμφορες συναναστροφές, νά μή μολυνθοῦμε ἀπό τό κακό ἢ νά μήν τραυματιστοῦμε ψυχικά καί νά μή διατεθεῖ πονηρά ὁ ἐσωτερικός μας κόσμος; Δέν εἶναι δυνατόν. Ὅχι, δέν μπορεῖ νά μή γίνει αὐτό. Γι' αὐτό ἀκριβῶς καί οἱ Πατέρες, ἀκολουθώντας τό παράδειγμα τοῦ Τιμίου Προδρόμου, ἐγκατέλειψαν τόν κόσμο, ἀποφεύγοντας ἔτσι τή συνοίκηση μέ ἐκείνους πού ἔχουν κοσμικό φρόνημα καί κοσμική ζωή. Ἄλλοι κατοίκησαν στήν ἔρημο καί ἔλκυσαν πρὸς αὐτήν πολλούς μεταγενέστερους. Ἄλλοι πάλι ἀσκήτεψαν στά μοναστήρια καί συγκρότησαν πνευματικές ἀδελφότητες, στίς ὁποῖες ὁ καθένας μας, σύμφωνα μέ τίς δικές του προϋποθέσεις, ἐνσωματώνεται καί μιμεῖται τό ζῆλο ἐκείνων, ζώντας ὅλοι μας μέσα σ' αὐτά τά ἱερά μαντριά.

Δέν πρέπει ὅμως μόνο νά κατοικοῦμε σ' αὐτά, ἀλλά καί νά ζοῦμε ὅπως ἔζησαν καί οἱ Πατέρες πού τά δημιούργησαν. Γιατί δέν λείπει ἀπό τούς ἄλλους αὐτούς θεϊκοῦς παραδείσους, δηλαδή τά μοναστήρια, τό γνωστό ξύλο τοῦ καλοῦ καί τοῦ κακοῦ, οὔτε ὁ διάβολος παύει νά εἶναι σύμβουλος. Ἐχοντας πιά ἀποχτήσει πείρα ἀπό τό παλιό παράδειγμα τοῦ Ἀδάμ καί τῆς Εὔας, ἄς ἔχουμε στραμμένη τήν προσοχή μας μόνο στό σοφό καί ἀγαθό σύμβουλο, δηλαδή τόν Χριστό μας.

Ἄς ἀκολουθοῦμε αὐτούς πού καί παλιότερα τόν ὑπάκουσαν καί τώρα πειθαρχοῦνε στό νόμο Του, ὁμοιώνοντας τή ζωή μας μέ τή ζωή τους, κατά τό

υπόδειγμα καί τούς λόγους τοῦ ἀποστόλου Παύλου πού λέει «μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς καὶ ἐγὼ Χριστοῦ» (Α΄ Κορινθ. 4, 16), γιατί πραγματικά μετὰ ἀπὸ τόσες δοκιμασίες πού πέρασαν ἡ ζωὴ τους εἶναι αὐθεντική.

Ἀλλὰ ὅπως ἀκριβῶς στήν ἔρημο, ἔτσι καί στά ιερά αὐτά μοναστήρια ὑπάρχουν θηρία καί κτήνη. Πρέπει λοιπὸν πολὺ νὰ προσέξουμε, μήπως -ἂν δὲν μιμηθοῦμε ὁ καθένας μας σύμφωνα μέ τὴ δύναμή του τό βίον τοῦ Ἰωάννη - ἐξισωθοῦμε μέ τὰ ἀνόητα κτήνη καί μοιάσουμε σ' αὐτά (Ψαλμ. 48, 13).

Λοιπὸν τί πρέπει νὰ κάνουμε; Ὁ Τίμιος Πρόδρομος ἦταν πάντα ἀσκεπής, δεῖγμα τῆς ἀδιάλειπτης προσευχῆς καί τῆς παρρησίας του πρὸς τὸν Θεό. Γιατί σύμφωνα μ' αὐτό πού λέει ὁ Ἀπόστολος, ὁ «ἄνδρας πρέπει νὰ προσεύχεται ἀσκεπής, ὥστε ἔχοντας ἀκάλυπτο τό πρόσωπό του, νὰ ἀντανακλᾷ τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ» (Β΄ Κορ. 3, 18). Ἄς καλύψουν λοιπὸν τὴν κεφαλὴ τους, δηλαδή ἄς προσπαθήσουν μέ κάθε τρόπο νὰ ἀσφαλιστοῦν αὐτοὶ πού ζοῦν μέσα στὸν κόσμον καί σχετίζονται μ' αὐτόν, ὥστε νὰ προφυλαχτοῦν ἀπὸ τίς ζημιές καί τὰ σκάνδαλα, πού τόσο φυσικά παρουσιάζονται στὴ ζωὴ τους, ἂν καί δὲν νομίζω ὅτι αὐτὸ μποροῦν νὰ τὸ κάνουν πάντοτε.

Ἐμεῖς ὅμως, κάνοντας πολὺ καλά, ἀναχωρήσαμε ἀπὸ τὸν κόσμον. Ἄς ἀπομακρυνθοῦμε ἀπ' αὐτόν καί μέ τὴ διάνοιά μας, ἐνώνοντας τό νοῦ μας μέ τὸν Χριστό, ψέλνοντας καί ὑμνώντας Τον μέ πνευματικές ὑμνωδίες καί προσευχές. Ἀκόμα κάνοντας μέ τὴν προσευχὴ τούς ἑαυτοὺς μας νὰ σὺν τοῦ σωτηρίου Ὀνόματός Του, ἔχοντας Αὐτόν διαρκῶς στὴ μνήμη μας γιὰ χάρι τοῦ Ὁποίου ἐγκαταλείψαμε τὸν κόσμον. Γιατί ἐκεῖνος πού ἄφησε γι' Αὐτόν τὸν κόσμον καί ὅσα καλά εἶχε ἐκεῖ, ποθεῖ ὅπωςδήποτε νὰ ἐνωθεῖ μαζί μέ τὸν Χριστό. Ἡ ἐνωση αὐτὴ κατορθώνεται μέ τὴ διαρκῆ μνήμη τοῦ Ὀνόματός Του, ἡ ὁποία καθαρίζει τό νοῦ. Ἄς καθάρισουμε λοιπὸν τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μας μέ τὸ νὰ ἀναζητᾶμε τὸν Θεὸ μέσα στά ἔργα μας, στά λόγια μας καί στοὺς λογισμοὺς

μας. Δεν θά έχουμε κανένα εμπόδιο, μόνο νά θελήσουμε νά έχουμε στραμμένη τήν προσοχή μας, ὅσο μᾶς εἶναι μπορετό, στό βίο τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη. Ἐκεῖνος ἦταν στήν ἔρημο ἄστεγος, ἐμεῖς ἄς ἀρκεστοῦμε στή μικρή μας στέγη. Ἄς εἴμαστε εὐχαριστημένοι μέ τό μικρό κελλί, πού μᾶς ἔχει παραχωρήσει ὁ προεστῶτας, φέρνοντας στό νοῦ μᾶς ἐκεῖνον πού σέ ὅλη του τή ζωή δέν εἶχε καθόλου κατοικία. Ἐκεῖνον πού τοῦ ἦταν ἀρκετά γιά τροφή τά ἀκρόδρυα καί ὁ μελέαγρος. Ὁ μελέαγρος ἦταν χόρτο πού φύτρωνε μόνο του, χωρίς καλλιέργεια στήν ἔρημο καί τοῦ ὁποίου τίς ρίζες χρησιμοποιοῦσαν γιά τροφή καί οἱ μετά τόν Ἰωάννη ἐρημίτες Πατέρες. Ἀκρόδρυα ὀνομάζουν τούς καρπούς. Μέ καρπούς λοιπόν καί ρίζες χόρτων ζοῦσε ἐκεῖνος ἢ μέ μέλι ἄγριο. Φοροῦσε ἕνα μόνο χιτώνα, ζωσμένος δερμάτινη ζώνη, δείχνοντας ἔτσι καί μέ τά δύο αὐτά σύμβολα τή νέκρωση τῶν παθῶν πού ἔφερε πάνω στό σῶμα του (Β΄ Κορ. 4, 10). Ἀκόμα, ἔχοντας ὁ ἴδιος τό ἀγαθό τῆς ἀκτημοσύνης, τό διδάσκει καί σέ μᾶς μέ τή ζωή του. Ἐμεῖς πόσο τά ἔχουμε ὅλα πλούσια! Τρόφιμα καί ροῦχα, κελλάρια καί ἀποθήκες γεμάτες ἀπό σάρι καί κρασί, ζυμωτήρια καί χώρους γιά νά κόβουμε τό ψωμί καί μέ λίγα λόγια ἔχουμε ὅ,τι χρειαζόμαστε.

Ἄς εὐχαριστοῦμε λοιπόν τόν Θεό πού μᾶς τά χορηγεῖ καί τόν Τίμιο Πρόδρομο, πρὸς Τιμή τοῦ ὁποίου ὅλα αὐτά ἄκοπα συγκεντρώνονται, σάν νά τρέχουν ἀπό κάποια πηγή καί ἄς τά προσφέρουμε γιά τή δόξα του, ἀνταποδίδοντάς του τήν εὐχαριστία μας μέ ἔργα. Γιατί ἂν εἴμαστε εὐχαριστημένοι μέ τά κοινά αὐτά ἀγαθὰ τῆς Μονῆς, δέν ἀπέχουμε ἀπό τήν ἀκτημοσύνη καί τήν ἐγκράτεια τοῦ Ἰωάννη. Ἄν καί ἐμεῖς δέν μπορούμε νά παραβληθοῦμε σέ τίποτα μαζί του, ὅμως ὅπως ἐκεῖνος τρεφόταν ἀπό τόν Θεό, ἔτσι καί ἐμεῖς τρεφόμαστε ἀπό τά ταμεῖα του, δηλαδή ἀπό τά ταμεῖα τοῦ Μοναστηριοῦ, πού εἶναι ἀφιερωμένα στόν Θεό. Αὐτό δέν εἶναι κακό. Κακό εἶναι νά ἔχουμε δικά μας ταμεῖα καί κτήματα. Αὐτό μᾶς χωρίζει ἀπό τήν

κοινωνία τῶν Ἁγίων. Ἐκεῖνος πού ἔφυγε ἀπό τόν κόσμο καί ἔχει δικά του πράγματα, εἴτε γιατί τά ἔφερε μαζί του ἀπό τόν κόσμο, εἴτε γιατί τά ἀπέκτησε ὄντας μοναχός, σέρνει μαζί του τόν κόσμο καί ποτέ δέν τόν ἐγκαταλείπει, ἀκόμα καί ἂν βρίσκεται σ' αὐτό τό Ἅγιο Ὅρος, ἀκόμα καί ἂν ζεῖ μέσα σ' αὐτές τίς ἱερές Μονές πού εἰκονίζουν τόν οὐρανό. Αὐτός μολύνει καί τόν τόπο ἀκόμα πού κάθεται καί τόν μετατρέπει σ' ἓνα κομμάτι τοῦ κόσμου. Αὐτός ὅπωςδήποτε θά κατακριθεῖ, γιατί νόμισε τόν ἱερό τόπο τοῦ Θεοῦ, σάν τόπο κοσμικό.

Μήπως ὅμως ἄφησε ὁ Βαπτιστής τοῦ Κυρίου καί Πρόδρομος Ἰωάννης τήν ἡρεμία καί τήν ἐρημιά ἐκείνη; Βέβαια τήν ἄφησε. Πότε ὅμως; Ὅταν στάλθηκε ἀπό Ἐκεῖνον γιά νά γνωρίσει τό δρόμο τῆς σωτηρίας στό λαό Του καί νά ἐλέγξει ὅσους δέν υπάκουαν στίς ἐντολές Του. Γι' αὐτό τόν ἔλεγχο ἀποκεφαλίστηκε ἀπ' αὐτούς, γεγονός τό ὁποῖο σήμερα γιορτάζουμε. Δέν ἔπρεπε αὐτός νά πεθάνει μέ «φυσικό» τρόπο. Γιατί αὐτός ὁ «φυσικός» θάνατος εἶναι καταδίκη γιά τήν παράβαση τοῦ Ἀδάμ, γιά τήν ὁποία δέν ἦταν ὀφειλέτης ὁ Ἰωάννης, πού υπῆρξε υπηρέτης καί διάκονος τοῦ Θεοῦ θελήματος καί τόν υπάκουσε ἀπό τότε πού βρισκόταν ἀκόμα στήν κοιλιά τῆς μητέρας του. Οἱ δίκαιοι, σύμφωνα μέ τήν ἐντολή τοῦ Κυρίου, ὀφείλουν νά θυσιάζονται τόσο γιά τήν ὀρθή πίστη καί λατρεία τοῦ Θεοῦ ὅσο καί γιά τήν ἀκεραιότητα τῆς ἠθικῆς ζωῆς. Καί γι' αὐτό τό λόγο εἶναι πιό κατάλληλος γι' αὐτούς ὁ βίαιος θάνατος γιά χάρη τοῦ καλοῦ. Γι' αὐτό καί ὁ Κύριος τέτοιο θάνατο γεύτηκε. Ἐπρεπε λοιπόν καί ὁ θάνατος τοῦ Ἰωάννη, νά εἶναι ὄχι μόνο πρόδρομος ἀλλά καί ὁμοιος μέ τό θάνατο τοῦ Χριστοῦ, γιά νά προπορευτεῖ - σύμφωνα μέ τήν προφητεία τοῦ πατέρα του Ζαχαρία- πρὶν ἀπό τήν κάθοδο τοῦ Κυρίου στόν Ἄδη, καί νά γνωρίσει σ' αὐτούς, πού ἦταν στό σκοτάδι καί στή μαυρίλα τοῦ Ἄδη, τήν ὁδὸ τῆς σωτηρίας, δηλαδή τή μετάνοια, ὥστε νά τρέξουν καί ἐκεῖνοι κοντά στόν Χριστό καί νά ἀπολαύσουν τή μακάρια καί ἀθάνατη

αυτή ζωή, πού Αὐτός χαρίζει. Αὐτή τή ζωή ἄς εὐχηθοῦμε καί ἐμεῖς νά πετύχουμε μέ τίς πρεσβεῖες ἐκείνου, πού τήν ἀπόλαυσε ἀπό τήν κοιλιά ἀκόμα τῆς μάνας του, πού τήν κήρυξε στόν κόσμο καί στόν Ἴαδη καί πρὸς τήν ὁποία καθοδήγησε καί καθοδηγεῖ ὅλους μέ τό λόγο καί τή ζωή του καί τίς ἱκεσίες του πρὸς τόν Θεό, μέ τή χάρη τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Σ' Αὐτόν μόνο πρέπει ἡ αἰώνια δοξολογία. Ἀμήν.

Ἀπό τό βιβλίο: «Θεϊκό Λυχνάρι, ὁ Τίμιος Πρόδρομος»

Ἐκδόσεις ΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

Ἱερᾶς Μονῆς Τιμίου Προδρόμου Καρέα

Πηγή: Ἱερά Μονή Αγίου Ἰωάννου Καρέα

Επιμέλεια: π. Στέφανος Κωστόπουλος

(Καθεδρικός Ἱερός Ναός Αγίας Τριάδος Βύρωνος)